

СТАНОВИЩЕ

на проф. д.н. Таня Иванова Борисова, член на научно жури, съгласно Заповед № 3288/28.09.2023 г. на Ректора на Тракийски университет в конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в професионално направление 3.2. Психология, по научна специалност „Педагогическа и възрастова психология (Адлеровански подход)“, обнародван в ДВ бр. 60/14.07.2023 г.

В обявения конкурс участва един кандидат – ас. д-р Неделина Здравкова Колева. Всички представени документи са в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав на Тракийския университет. В направената проверка на представените публикации не съм установила плагиатство.

Биографични данни за кандидата:

Познавам ас. д-р Неделина Здравкова още като студентка. Тя завърши успешно обучението си в бакалавърската програма по Специална педагогика на Педагогически факултет – Тракийски университет. По-късно придоби магистърска степен във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ със специалност “Психология”. От 2008 г. е асистент в Педагогическия факултет на ТрУ. Работи в пряка връзка с проф. д.н. Жанета Стойкова и се ползва с уважението на колегите и студентите. През 2019 г. защити образователно-научна степен „доктор“ във ВТУ по научната специалност “Педагогическа и възрастова психология”. И до днес води лекции и семинарни упражнения със студенти. Редовен член е на Българското общество по индивидуална психология „Алфред Адлер“ и на съюза на учените – Стара Загора.

Научна продукция:

За хабилитационен труд ас. д-р Здравкова представя монография „Стил на живот и социален интерес в предучилищна възраст“, издаден през 2023 г. Тя е резултат от проведено оригинално изследване на взаимовръзката между нивата на социален интерес и стила на живот при деца в предучилищна възраст. Измерването на социалния интерес е извършено чрез авторски въпросник, който се попълва от учители на база личните им наблюдения върху поведението на децата. Като критерий – дефиниращ стила на живот – е приложен етническият произход на две изследвани групи. Резултатите установяват различия в нивата на социален интерес, което авторът обвързва с подготовката и отношението на различни социални групи и етноси към предучилищната подготовка.

Още една монография, която не е представена като основен хабилитационен труд, е издадена през 2023 г. със заглавие „Социалната отговорност и социалният интерес – предикатори на професионалната пригодност на учителите“. В монографията е извършен детайлен анализ на психологичните изисквания спрямо учителя, като се заявява категорично необходимостта от професиограма. След изясняване на конструктите „социална отговорност“ и „социален интерес“ те са представени в контекста на тяхната взаимовръзка в рамките на учителската професия. Проведено е емпирично изследване с 50 учители. Чрез корелационен анализ (коефициент на Пийърсън) е проверена взаимовръзката между двете променливи. Така е установено, че силата на зависимостта между нивата на социална отговорност и социален интерес зависи от възрастта на учениците, с които работят учителите.

Книга, на базата на защитен дисертационен труд, също е издадена през 2023 г. със заглавие „Социален интерес и възпитателна среда“. В нея се прави детайлен анализ на социалния интерес, който се постулира като определящ за социализацията на личността. Проведено е емпирично изследване за установяване нивата на социален интерес при деца, отглеждани в семейна и в извън семейна среда. На тази база е предложен модел за развитие на социалния интерес при деца в предучилищна възраст, отглеждани извън семейството.

Статии и студии:

Към документите на кандидата по настоящия конкурс са приложени седем статии и една студия, всички с един автор – ас. д-р Неделина Колева. Материалите са публикувани в нереферирани издания с научно рецензиране в периода от 2004 до 2023 г. Те отговарят тематично и съдържателно на професионалното направление и научната специалност, посочени в обявата за конкурса. Статиите не повтарят използваните от ас. д-р Неделина Колева материали за придобиване на научна и образователна степен „доктор“.

Цитирания:

Приложен е списък с необходимия доказателствен материал за научното цитиране и влиянието на работата на кандидата. Забелязани и посочени са общо 9 цитирания. От тях, 2 са в статии, публикувани в научни издания, реферирани в SCOPUS и WOS. Други 5 са в статии в нереферирани издания с научно рецензиране. Посочени са и две цитирания в монографии.

Приноси:

Като приемам приложените от ас. д-р Неделина Колева научни приноси, ще подчертая само някои от тях:

В научен аспект:

1. Систематизирани са, доразвити са и са адаптирани научни знания от индивидуалната психология, на базата на Адлерианския модел, които са осмислени, пробирани и интерпретирани в контекста на социалния интерес в различни възрастови групи;
2. Намерени са доказателства за нуждата от осмисляне на професионалния профил на учителя, съобразен с различията на подрастващите и тяхната социална среда.

В практико-приложен аспект:

1. В трите монографии са разработени значими проблеми за педагогическата и възрастова психология, свързани с теорията, методологията и практиката в тази област- професионалният профил на учителя, типът възпитателна среда, ролята на етнокултурния контекст за социализацията;
2. Получени са нови знания по третираните научни проблеми на базата на натрупаната фактология в множество емпирични изследвания.
3. Обогатен и доразвит е изследователския инструментариум на психологията. Апробирана е методика за изследване на социалния интерес и за деца, отглеждани в извънсемейна среда.

Заклучение:

Познавам ас. д.р Неделина Здравкова и като преподавател, и като колега, и като учен. Тя е изследовател, учен и човек, ползващ се с авторитет в научната общност. Тематиката на публикациите ѝ съответства на тематиката на обявения конкурс. Научната ѝ и педагогическа дейност удовлетворяват изискванията на Закона за развитие на академичния състав на РБ и Правилника на неговото приложение.

Като давам своята положителната оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата, научната значимост на публикациите и произтичащите от тях цитирания, **убедено предлагам на научното жури и на ФС на ПФ да избере на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.2. Психология, по научна специалност „Педагогическа и възрастова психология (Адлериански подход)“ ас. д-р Неделина Здравкова Колева.**

Ст. Загора

05.12.2023 г.

Проф. д.н Таня Иванова Борисова